

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
Навчально-науковий інститут пожежної та техногенної безпеки
Кафедра права та менеджменту у сфері цивільного захисту

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

“Фінансова грамотність”
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

Галузь знань: _____

Спеціальність (*спеціалізація*) _____

Освітня програма: _____

РОЗРОБНИК

Доцент кафедри права та менеджменту
у сфері цивільного захисту
кандидат економічних наук, доцент

_____ Руслана СОДОМА
«__» _____ 2025 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Начальник кафедри права та
менеджменту у сфері цивільного
захисту кандидат юридичних
наук, доцент

_____ Андрій САМІЛЮ
«__» _____ 2025 р.

ПОГОДЖЕНО

Заступник начальника навчально-
наукового інституту пожежної та
техногенної безпеки
кандидат технічних наук, доцент

_____ Андрій ДОМІНІК
«__» _____ 2025 р.

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри права та менеджменту у сфері
цивільного захисту, протокол від «__» _____ 20__ №__

Розглянуто Вченою радою навчально-наукового інституту пожежної та
техногенної безпеки, протокол від «__» _____ 20__ №__

Актуалізовано:

Дата перегляду / внесення змін					
Підпис					
Ім'я, прізвище викладача					

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Фінансова грамотність
Статус дисципліни	Вибіркова освітня компонента (Hard skills)
Рік навчання, семестр	2-й рік (3 та 4 семестр)
Мова викладання	українська
Викладач	Содома Руслана Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, доцентка кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту
Контактний телефон	0678001812
Електронна пошта	sodomaruslana@gmail.com
Сторінка курсу в ВУ	https://virt.ldubgd.edu.ua/course/view.php?id=3896
Консультації	Згідно розкладу консультацій кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту. Також можливі он-лайн консультації через WhatsApp, Zoom, Teams або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або телефонувати.

2. Анотація до курсу

Курс «Фінансова грамотність» є вибірковою компонентом. Структуру та зміст курсу побудовано на основі реальної практики та сучасної теоретичної складової фінансів, грошей та кредиту.

По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти отримують теоретичні знання щодо формування системи базових знань з теорії фінансів, грошей, кредиту, засвоєння закономірностей функціонування грошового та фінансового ринків як теоретичної основи державної, монетарної, валютної, податкової та бюджетної політики, розвитку банківської справи та ринку фінансових послуг; формування спеціальних знань і практичних навичок з питань організації управління банками, небанківськими фінансово-кредитними установами та їх функціонування на макро- і мікроекономічному рівнях.

3. Мета і завдання курсу

Метою вивчення курсу є формування у здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення та системи знань щодо загальних закономірностей розвитку сучасних фінансових і грошово-кредитних відносин суспільства.

Основними цілями вивчення курсу є теоретична й практична підготовка здобувачів вищої освіти щодо пошуку оптимальних шляхів вирішення

виробничих завдань фінансового характеру та практичних рекомендацій проблематики грошово-кредитної системи та фінансового ринку.

Завдання:

- засвоїти закономірності у сфері фінансових відносин держави, суб'єктів господарювання і населення;

- вміти використовувати теоретичні знання при аналізі грошово-кредитної сфери і аналізувати стан грошово-кредитної системи, а також стан банківської системи;

- сформувати широку та правильну уяву здобувачів вищої освіти про діяльність комерційних банків на національному та міжнародному ринку грошей та капіталів;

- здобути знань щодо сутності грошей, їх появи та еволюції в умовах розвитку ринку;

- довести до аудиторії не лише основні теоретичні положення, а й прищепити їй практичне вміння здійснювати фінансовий аналіз пасивних операцій комерційних банків з приводу формування власного капіталу і ресурсної бази, що забезпечать масштабні активні операції з високими рівнями прибутковості та необхідної ліквідності;

- набути знання з основних питань теорії й практики функціонування механізму грошей і валюти, грошового і валютного ринків, грошової і валютної систем, кредиту і фінансових посередників;

- ознайомитися із функціонуванням та управлінням небанківських фінансово-кредитних інститутів;

- освоїти програму «Клієнт-Інтернет-Банк» (на прикладі АТ «Кредобанк»)

- опанувати закономірності розвитку і функціонування валютного ринку та напрямів співробітництва України з міжнародними фінансово-кредитними установами;

- вивчити ринок позичкових капіталів, грошового обігу, банків та ознайомитися з процесами управління у банківській діяльності.

4. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення курсу є базові знання з ОК «Правознавство», ОК «Іноземна мова (англійська)»

5. Формат і обсяг дисципліни

Формат курсу	Очний/заочний. Навчальний матеріал ОК структурований за тематичним принципом і складається з двох блоків, які є логічно завершеними, відносно самостійними, цілісними частинами. Здобувачі вищої освіти мають змогу отримувати індивідуальні консультації. Навчальний курс включає самостійну роботу студентів, виконання науково-дослідних завдань та комплексних завдань розрахункового характеру, вивчення дискусійних питань, розгляд кейсів, ситуаційних та тестових вправ. Під
---------------------	---

	час сесії формат очний.	
Обсяг дисципліни:	<i>денна</i>	<i>заочна</i>
	4,5 кредити / 135 академічних годин, з яких: лекцій 32 годин, практичних 32 годин, самостійної роботи 71 годин.	4,5 кредити / 135 академічних годин, з яких: лекцій 4 годин, практичних 4 годин, самостійної роботи 127 годин.
Форми навчання	лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота (в тому числі виконання здобувачами освіти індивідуальних завдань у поза аудиторний час з подальшою їх перевіркою).	

6. Тематика та зміст курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (<i>денна</i>)						Кількість годин (<i>заочна</i>)					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практичні/семинарські	Лабораторні	Практичні двома викладачами	Самостійна робота		Лекції	Практичні/семинарські	Лабораторні	Практичні двома викладачами	Самостійна робота
Змістовний модуль I. Грошовий, фінансовий та кредитний ринки												
Тема 1. Сутність та функції грошей і фінансів	13	4	4	-	-	5	11	0,5	0,5	-	-	10
Тема 2. Грошовий оборот і грошові потоки. Грошовий ринок.	18	4	4	-	-	10	14	0,5	0,5	-	-	13
Тема 3. Фінансовий ринок та його структура	18	4	4	-	-	10	21	0,5	0,5	-	-	20
Тема 4. Кредит та кредитний ринок.	18	4	4	-	-	10	21	0,5	0,5	-	-	20
<i>Разом за модуль I</i>	<i>67</i>	<i>16</i>	<i>16</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>35</i>	<i>67</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>63</i>
Змістовий модуль II. Управління фінансово-кредитними організаціями												
Тема 5. Центральний та комерційні банки. Управління банком.	18	4	4	-	-	10	11	0,5	0,5	-	-	10
Тема 6. Небанківські фінансово-кредитні установи та управління ними	18	4	4	-	-	10	15	0,5	0,5	-	-	14
Тема 7. Управління	18	4	4	-	-	10	21	0,5	0,5	-	-	20

фінансовою системою та фінансовий механізм													
Тема 8. Валютні системи і міжнародні розрахунки	10	4	4	-	-	6	21	0,5	0,5	-	-	20	
<i>Разом за модуль II</i>	68	16	16	-	-	36	68	2	2	-	-	64	
Усього годин	135	32	32	-	-	71	135	4	4	-	-	127	

7. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

7.1. Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	<p>Сутність та функції грошей і фінансів.</p> <p>Роль грошей в економічній системі: їх необхідність та сутність. Фінанси як ключовий елемент економічної системи: їх роль та призначення. Функції фінансів та їх важливість для розвитку економіки. Функції грошей як важлива складова розвитку економіки та суспільства в цілому. Форми грошей та їх функціональна еволюція в історії. Основні постулати грошових теорій. Фінансові ресурси як матеріальні носії фінансових відносин. Взаємозв'язок розподільчої і контрольної функцій. Форми фінансового забезпечення відтворювального процесу. Взаємозв'язок між фінансами і грошима. Недоліки бартерного обміну порівняно з грошовим. Концепції походження грошей та їх характеристика. Відмінності між паперовими і кредитними грошима та між паперовими і золотими грошима. Взаємозв'язок функцій грошей та вплив на них зміни вартості грошей. Роль грошей як інструмента регулювання економіки. Основні положення монетарної теорії грошей. Суть основних постулатів класичної кількісної теорії грошей. Неокласичний варіант кількісної теорії грошей. Погляди американського економіста І. Фішера щодо кількісної теорії. Доробки кембриджської версії у розвиток кількісної теорії грошей. Моделі фінансових відносин у суспільстві. Перша до 2030 року ціль сталого розвитку «Подолання бідності».</p>	4	0,5

2	<p>Грошовий оборот і грошові потоки. Грошовий ринок.</p> <p>Економічна основа, організація та модель грошового обороту. Функціонування грошових потоків. Грошові агрегати. Грошово-кредитний мультиплікатор. Особливості функціонування, структура та інституційна модель грошового ринку. Основні види та причини розвитку інфляції. Грошова маса. Швидкість обігу грошей. Закон грошового обігу. Механізм зміни маси грошей в обороті. Механізм забезпечення сталості грошей. Суть закону кількості грошей, необхідних для обігу та можливі наслідки його порушення. Банківські резерви та їх формування і використання. Сучасні засоби платежу, які обслуговують грошовий обіг. Суть та особливості використання електронних грошей, векселів і чеків. Економічна структура і характеристика складових частин грошового ринку. Цілі і мотиви попиту на гроші. Суть і механізм формування пропозиції грошей. Рівновага на грошовому ринку та норма відсотка. Інституційна модель грошового ринку. Фактори, що визначають зміну попиту на гроші. Фактори, що визначають зміну пропозиції грошей. Графічна модель грошового ринку, рівновага на грошовому ринку та процент. Заощадження та інвестиції в механізмі грошового ринку. Модель сукупного грошового обороту; характеристика грошових потоків. Структура грошового обороту за формою платіжних засобів та за економічним змістом.</p>	4	0,5
3	<p>Фінансовий ринок та його структура.</p> <p>Фінансовий ринок: сутність, структура, функції та роль в економіці. Характеристика сегментів фінансового ринку. Фінансові посередники на фондовому ринку. Фінансові піраміди. Фінансові деривативи. Організація безпеки на фондовому ринку. Правове регулювання фінансового ринку. Зміст і склад інфраструктури фінансового ринку. Державне регулювання ринку цінних паперів. Ринок цінних паперів. Ринок фінансових послуг. Фондова біржа як вторинний ринок обігу цінних паперів і проблеми її функціонування в Україні. Інструменти фінансового ринку. Роль біржового та позабіржового ринку. Первинний та вторинний фінансовий ринок.</p>	4	0,5

4	<p>Кредит та кредитний ринок. Кредитні операції комерційних банків. Порядок укладання та ведення кредитного договору. Порядок визначення класу позичальника. Умови надання та способи погашення позик. Плата за кредит та її диференціація. Принципи організації кредитних відносин. Загальні передумови формування кредитних відносин. Стадії та закономірності руху кредиту. Принципи банківського кредитування. Поняття економічних меж кредиту, види, причини і наслідки їх порушення. Кредитні відносини в умовах інфляції. Процент за кредит: сутність, види, економічні межі та фактори зміни ставки процента. Функції кредиту та їх класифікація. Кредит під заставу цінних паперів. Вексельний кредит. Лізинг-кредит. Принципи банківського кредитування. Ліміт кредитування і кредитна лінія.</p>	4	0,5
5	<p>Центральний та комерційні банки. Управління банком. Національний банк України: становлення та розвиток. Види та операції комерційних банків. Організаційна структура банку та управління ним. Порядок реєстрації комерційного банку. Ліцензування банківської діяльності. Управління фінансовою стійкістю банків. Управління ризиками в банківській діяльності. Безпека банківської діяльності. Виникнення та призначення центральних банків. Статус та функції центрального банку. Операції центрального банку, їх зміст. Основи організації центральних банків. Сутність комерційного банку, походження та розвиток в Україні. Пасивні операції комерційних банків, їх види та зміст. Активні операції комерційних банків, їх види та зміст. Розрахунково-касове обслуговування банками юридичних та фізичних осіб. Стабільність комерційного банку, його ліквідність, механізм забезпечення. Функції комерційних банків. Економічне призначення центрального банку в ринковій економіці. Особливості побудови банківської системи в Україні. Стабільність банків та механізм її забезпечення. . Забезпечення безпеки роботи банків із пластиковими платіжними засобами. Діяльність банків у боротьбі з легалізацією доходів, отримання злочинним шляхом. Різниця спеціалізованого банку від небанківської фінансово-кредитної установи. Основи організації управління фінансовою стійкістю банків.</p>	4	0,5

6	Небанківські фінансово-кредитні установи та управління ними. Поняття про небанківські фінансово-кредитні установи. Види установ, їх функції. Міжбанківські об'єднання. Управління фінансово-кредитними установами: специфіка, ризики та перспективи. Види посередництва на грошовому ринку. Призначення фінансового посередництва.	4	0,5
7	Управління фінансовою системою та фінансовий механізм. Теоретичні основи побудови фінансової системи. Структура фінансової системи. Управління фінансовою системою. Сфери та ланки фінансових відносин. Управління фінансами та фінансовий контроль. Призначення і роль фінансового механізму. Фінансове планування і прогнозування. Управління фінансовим бізнесом під час війни. Фінансова безпека держави. Показники фінансової діяльності. Фінансова криза та її характеристика. Економічний зміст та призначення фінансового менеджменту. Основи фінансового контролю.	4	0,5
8	Валютні системи і міжнародні розрахунки. Суть і види валюти. Еволюція світової валютної системи. Валютні ринки, їх види і структура. Методи управління валютними ризиками. Типи і види міжнародних розрахунків. Платіжний баланс та його структура. Міжнародні фінанси. Валютний курс та конвертованість валют. Валютне регулювання: суть та необхідність. Валютні системи: поняття, структура, призначення. Міжнародні фінансові інститути. Міжнародний фінансовий ринок.	4	0,5
	Разом	32	4

8. Теми практичних, семінарських та лабораторних занять

8.1. Теми практичних занять*

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Сутність та функції грошей і фінансів.	4	0,5
2	Грошовий оборот і грошові потоки. Грошовий ринок.	4	0,5
3	Фінансовий ринок та його структура.	4	0,5
4	Кредит та кредитний ринок.	4	0,5
5	Центральний та комерційні банки. Управління банком	4	0,5

6	Небанківські фінансово-кредитні установи та управління ними.	4	0,5
7	Управління фінансовою системою та фінансовий механізм.	4	0,5
8	Валютні системи і міжнародні розрахунки.	4	0,5
	Разом	32	4

**Виконання практичних завдань у віртуальному університеті*

8.2. Темі семінарських занять

«Семінарські заняття не передбачені»

8.3. Темі лабораторних занять

«Лабораторні заняття не передбачені».

9. Завдання для самостійного опрацювання

№	Назва теми/види завдань	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Сутність та функції грошей і фінансів. <i>Реферат</i> на тему: Теоретичні основи вчення про фінанси. <i>Доповідь</i> на тему: «Сучасні кредитні гроші та їх форми прояву». «Реальні програми подолання бідності в межах ЦСР до 2030 р.» <i>Реферат</i> на тему: Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями (грошима, ціною, кредитом,	5	10
2	Грошовий оборот і грошові потоки. Грошовий ринок <i>Доповідь</i> на теми: Грошово-кредитна політика центрального банку, її цілі та інструменти. Грошова база та компоненти, з яких вона складається. Фактори, які визначають рівновагу на грошовому ринку. <i>Реферат</i> на теми: Стан монетизації економіки України, його причини та шляхи покращення. Переваги і недоліки безготівкового обігу.	10	13
3	Фінансовий ринок та його структура. <i>Реферат</i> на теми: Основи організації і діяльності фондової біржі. Сучасний стан і перспективи розвитку фінансового ринку в Україні.	10	20

4	<p>Кредит та кредитний ринок. <i>Доповідь</i> на теми: Роль кредиту в розвитку економіки. Забезпечення безпеки надання кредиту. Ризик кредитної угоди. <i>Робота з програмним забезпеченням</i> «Клієнт-Інтернет-Банк» (iFOBS) <i>Робота з програмним забезпеченням</i> Визначення кредитоспроможності юридичної особи з використанням інтернет-програми та Excel.</p>	10	20
5	<p>Центральний та комерційні банки. Управління банком. <i>Реферат</i> на теми: Специфічні ознаки банківської системи які відрізняють її від інших подібних систем. Стратегія управління пасивами комерційного банку. Внутрішнє управління активами банку. <i>Доповідь</i> на тему: Прибутковість банку і показники її вимірювання. (порівняти банки на основі даних сайту НБУ).</p>	10	10
6	<p>Небанківські фінансово-кредитні установи та управління ними. <i>Реферат</i> на теми: Неганківські фінансово-кредитні установи, їх види, функції, операції. Спеціалізовані кредитно-фінансових інститутів: страхові компанії, пенсійні фонди, інвестиційні фонди, фінансові компанії, кредитні спілки, ломбарди. Пропускний та внутрішньооб'єктовий режим у фінансових установах. <i>Доповідь</i> на теми: Відмінність інвестиційних фондів від фінансових компаній. Рівень розвитку небанківських фінансових посередників в Україні. <i>Робота з програмним забезпеченням</i> системи 8 Project.</p>	10	14
7	<p>Управління фінансовою системою та фінансовий механізм. <i>Реферат</i> на теми: Економічна суть і призначення фінансових ресурсів. Фінансова політика як важлива сфера діяльності держави. Фінансовий механізм як сукупність економіко-організаційних і правових форм і методів управління фінансовою діяльністю держави. Баланс фінансових ресурсів і витрат у державі. Вплив фінансової кризи на фінансову безпеку держави. . Що таке фінансова система. Методи та форми фінансового контролю. <i>Застосування неформальної освіти</i> (тренінг «Управління фінансами в бізнесі») <i>Доповідь</i> на тему: Вплив фінансової системи на темпи та пропорції розвитку економіки.</p>	10	20

8	Валютні системи і міжнародні розрахунки. <i>Доповідь</i> на теми: Світова та міжнародні валютні системи. Етапи розвитку світової валютної системи. Характеристика операцій на валютному ринку. Основні режими валютних курсів. Поняття, призначення та елементи національної валютної системи. Сутність, призначення й використання платіжного балансу та золотовалютних резервів. Міжнародні фінансові потоки. Охарактеризуйте діяльність міжнародних організацій і міжнародних інститутів.	6	20
	Разом	71	127

10. Методи навчання

Основними формами навчальних аудиторних занять є проблемні лекції, лекції-бесіди, лекції-візуалізації, семінар-диспут, ділові гри, розв'язання практичних завдань та кейсів, фасилітація навчального формату (тренінг, як неформальна освіта).

Під час лекційних годин використовується наступні методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

розповідь – оповідна, описова форма розкриття навчального матеріалу;

пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;

бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;

ілюстрація – для розкриття явищ і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки, слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, Canva).

Під час семінарських занять використовуються:

індивідуальна робота при виконанні розрахункових завдань;

метод дискусій;

при обговоренні проблемних питань робота в малих групах;

При наданні консультацій використовуються словесний та дискусійний методи.

11. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Комп'ютери на базі процесорів Intel Pentium GoldG5400, компоненти програмного забезпечення MS Office 365 (Teams, Power Point, Word, Excel, Access, Maple), «Клієнт-Інтернет-Банк» (iFOBS), електронне освітнє середовище «Віртуальний університет»(на базі платформи Moodle).

12. Критерії оцінювання

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ЛДУ БЖД» <https://surl.li/kvscenh>; «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУ БЖД» <https://surl.li/xwamyl>; Положення про порядок визнання результатів навчання,

набутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ЛДУ БЖД <https://surl.li/dbkugd>

Поточний контроль	
<p>Поточний контроль здійснюється під час проведення лабораторних, практичних, семінарських та інших видів занять з метою перевірки рівня засвоєння здобувачем певної теми або розділу (змістового модулю) навчальної дисципліни. Форма проведення поточного контролю визначається у силабусі відповідної дисципліни. Результати поточного контролю оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати поточного контролю (поточна успішність) враховуються викладачем при виставленні підсумкової оцінки за залік.</p>	
Вид робіт	Формат проведення та критерії оцінювання
Тестові завдання	<p>Курсом передбачено проходження тестових завдань що виконуються по завершенні курсу. Критерії оцінювання тестів наведені у електронному курсі «Віртуального університету». За успішне виконання тестових завдань сумарно можна отримати до 15 балів.</p> <p>Тестові завдання: 1 бал – завдання виконано, 0 балів – завдання не виконано.</p>
Робота на семінарському занятті; самостійна робота	<p>Оцінювання здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою, відповідно до Додатку Б «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУ БЖД». За роботу на семінарських заняттях протягом семестру можна отримати до 15 балів.</p>
Підсумковий контроль	
<p>Семестровий контроль проводиться у формі диферційованого заліку. Допуск до семестрового контролю здійснюється за умови виконання завдань на семінарських заняттях та успішно (оцінка «3» та більше) пройденим підсумковим тестом в середовищі «Віртуальний університет».</p> <p>Диферційований залік (максимально 70 балів) складається із двох компонентів: письмового виконання двох теоретичних питань і одного практичного завдання, які оцінюються по 20 балів кожне та усної відповіді (максимум 10 балів).</p> <p>Критерії оцінювання письмових відповідей:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 20 балів – дана повна правильна відповідь на підставі вивчення теорій, концепцій, законів, ідей тощо; матеріал усвідомлено, викладено в певній логічній послідовності, літературною мовою; відповідь самостійна, допустимі 1-2 несуттєві помилки (це помилки, при яких відповідь є правильною, але помилки представлені у вигляді некоректних висловлювань). – 10-19 балів – дана правильна відповідь на підставі вивчених теорій, концепцій, законів, ідей тощо; матеріал усвідомлено, викладено в певній логічній послідовності, літературною мовою; Допустимі 2-3 несуттєві помилки, або деяка неповнота відповіді, неточність у викладенні матеріалу. Питання практичної значимості виконані правильно, без суттєвих помилок, зроблені 	

висновки. Допускається неповнота прикладів практичної значимості, але зроблений висновок є обов'язковим.

– 1-9 бали – навчальний матеріал в основному викладений повно, але при цьому допущені 1-2 грубі помилки; відповідь неповна, хоча і відзначається необхідною глибиною, побудована незв'язно. При розв'язуванні задач допущено не більше, ніж одну суттєву помилку, неповне тлумачення з деякими неточностями.

– 0 балів – жодної вірної відповіді.

Критерії оцінювання усної відповіді:

– 10 балів – відповідь повна та правильна з конкретними прикладами.

– 5-9 балів – питання не повністю розкриті, без конкретних прикладів.

– 1-4 бали – орієнтується в матеріалі, проте з деякими неточностями.

– 0 балів – відповідь не вірна.

Підсумкова семестрова оцінка обчислюється як сума балів поточного та підсумкового контролю за 100-бальною шкалою і переводяться в національну (чотирибальну) шкалу (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”, для заліків – “зараховано”, “не зараховано”).

Підсумкові оцінки виставляються та вносяться до екзаменаційної відомості в національній, 100-бальній шкалі та шкалі ЄКТС відповідно до співвідношень, поданих у наступній таблиці.

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
91 – 100	A	відмінно	зараховано
81-90	B	добре	
71-80	C		
61-70	D		
51-60	E	задовільно	не зараховано
36-50	FX	незадовільно	
0-35	F		

13. Політика курсу

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам зазначеним у Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у ЛДУБЖД <https://surl.lu/jlvenx>

Академічні очікування від здобувачів – своєчасне виконання завдань, передбачених РП (силабусом) освітньої компоненти; обов'язкове відвідування і виконання практичних занять та завдань самостійної роботи.

Політика щодо термінів виконання завдань та ліквідації академічної заборгованості: терміни виконання завдань вказуються у електронному курсі «Віртуального університету». Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання академічної заборгованості з дисципліни можливо до дня проведення підсумкового контролю (відповідно до розкладу).

Недопущені до підсумкового контролю здобувачі освіти здійснюють перездачу в терміни, відведені для усунення академічної заборгованості у два етапи:

заборгованість із поточного контролю;

заборгованість із підсумкового контролю.

Ліквідація заборгованості поточного контролю відбувається шляхом проходження тестових завдань та виконання контрольної роботи згідно із тематичним планом курсу. Ліквідація заборгованості з підсумкового контролю організовується в форматі перездачі екзамену.

Дотримання принципів академічної доброчесності: роботи (завдання) виконуються здобувачами самостійно, ідеї та ініціативи інших авторів використовуються лише при належно оформленому цитуванні.

Поведінка в аудиторії – неприпустимо запізнення та користування телефоном на заняттях, за винятком виконання додаткових програм в освітніх цілях; повага до думки інших колег; дотримання норм культури мовлення та ін.

14. Рекомендована література

Основна:

1. Содома Р.І., Дубинецька П.П., Саміло А.В. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика (Finance, money and credit: theory and practice): навчальний посібник – Львів. ЛДУБЖД, 2024 – 624с.

2. Вдовенко Л., Сушко Н., Фаюра Н. (2023) Фінанси: посібник: Центр учбової літератури: К. – 2023. 244 с.

3. Кремень В. Кремень О. (2023) Фінанси: навчальний посібник. Центр учбової літератури: К. – 2023. 416 с.

Додаткова:

1. Азаренкова Г.М., Антоненко О.І. (2024) Фінансовий менеджмент: практикум: навчальний посібник – Львів: «Новий Світ-2000». 2024. –308 с.

2. Бондарчук М.К., Мороз Н.В., Сергеев О.М. (2024) Банківництво: термінологічний українсько-англійський словник. – Львів: Галицька видавнича спілка, 2024 – 175 с.

3. Бондарчук М.К., Мороз Н.В., Сергеев О.М. (2024) Банківський менеджмент: термінологічний англо-український словник. – Львів: «Новий Світ-2000», 2024 – 189 с.

4. Вовчак О.Д., Руцишин Н.М. (2022) Банківська справа: *навчальний посібник. 3-тє видання, стереотипне.* Львів: «Новий Світ-2000» 2022. 560 с.

5. Гадецька С.В., Савченко Г.О. (2024) Фінансова математика: навчальний посібник – Львів: «Новий Світ-2000». 2024. – 214 с.
6. Дем'янишин В.Г., Погріщук Г.Б. (2015) Бюджетний менеджмент: Навч. посіб.: Тернопіль: Крок, 2015. 522 с.
7. Дубинецька П. П., Содома Р. І., Саміло А. В. (2022) Основи підприємництва: навчальний посібник. - Львів: ЛДУ БЖД, 2022 - 198 с.
8. Коваленко Д.І., Венгер В.В. (2021) Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика: навчальний посібник. Центр учбової літератури. 2021, 578 с.
9. Політило М.П., Хома І.Б., Чубка О.М., Ярошевич Н.Б., Якимів А.І (2025) Фінанси, гроші та кредит: навчальний посібник – Львів: «Новий Світ-2000». 2025. – 234 с.
10. Тридід О. М., Вядрова І. М., Самородов Б.В. (2024) Банківська система: навчальний посібник. 2-ге видання, стереотипне. Львів: «Новий Світ-2000». 2024, 536 с.
11. Федевич Л.С., Тревого О.І., Ливдар М.В. (2024) Фінансова інфраструктура: навчальний посібник – Львів: «Новий Світ-2000». 2024. – 146 с. 2024. – 180 с.
12. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; – К., 2019. – 272 с.
13. Хома І. Б., Бондаренко Л. П., Коць О. О. (2024) Фінансовий аналіз в корпораціях: навчальний посібник. – Львів: «Новий Світ – 2000», 2024. – 243 с.
14. Ярошевич Н. Б. Кондрат І. Ю. (2024) Гроші та кредит: навчальний посібник. Money and Credit. Tutorial навчальний посібник – Львів: «Новий Світ-2000». 2024. – 146 с.
15. Содома Р. І. , Агрес О. Г., Шматковська Т. В. (2020) Діджиталізація платіжних систем / Р. І. Содома, О. Г. Агрес / Вісник ЛНАУ, 2020 с., №27 С 75-82
16. Содома Р. І., (2017) Аграрні розписки в Україні, як сучасний інструмент фінансування аграрного сектора держави. Аграрна економіка: науковий журнал ЛНАУ –Львів – 2017. – Т.8, №3-4, С. 31-38
17. Содома Р., Когут М.В., Мостовенко Н. А. The Essence and Place of Cryptocurrency in the Financial System. Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics», №37 (2023), 66-71 [https://doi.org/10.31521/modecon.V37\(2023\)-09](https://doi.org/10.31521/modecon.V37(2023)-09)
18. Agres O., Sodoma R., Sadura O. (2017) Realities and prospects of Ukraine banking system. Financial and credit activity: problems of theory and practice. Vol 2, No 23 (2017). P. 17-23 Doi: 10.18371/fcaptp.v2i23.121032 URL: <http://fkd.org.ua/article/view/121032> (Web of Science)
19. Dubnevych Yu., Sodoma R., Dubnevych N. (2021). Socio-economic development of the united territorial community within the conditions of financial decentralization. Scientific Papers Series “Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development“ Volume 21, Issue 1/2021. p. 241-251. <http://managementjournal.usamv.ro/index.php/scientific-papers/2419-socio->

economic- development-of-the-united-territorial-community-within-the-conditions-of-financial-decentralization (Web of Science)

20. Sodoma R., Shidnytska G., Shvarok A., Shmatkovska T., Zurakovska I. (2018) Regularities of agrarian receipts as a modern financial tool *Economic annals*-XXI. 2018. № 169 (1-2). P. 46-49. Doi: 10.21003/ea.V169-09 URL: <http://soskin.info/en/ea/2018/169-1-2/Economic-Annals-contents-V169-09>. (Scopus)

21. Sodoma R., Agres O., Havryliuk O., Melnyk K. (2019) Innovation and investment development of Ukrainian industry. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. Vol 1, No 28 (2019). P. 225-233 Doi: 10.18371/fcaptp.v1i28.161882 URL: <http://fkd.org.ua/article/view/161882> (Web of Science)

22. Sodoma R., Brukh O., Shmatkovska T., Vavdiuk N., Bilochenko A., Kupyra M., Berezhnytska G. (2021) Financing of the agro-industrial complex in the context of the implementation of international experience. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. Vol 1, No 36 (2021). P. 341-350 Doi: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v3i38.237465> (Web of Science)

23. Sodoma R., Cherevko H., Krupiak I., Andrusiak H., Brodska I., Shmatkovska T. (2021) Regulation of the lending market and prospects of financial sector stabilization in Ukraine. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. Vol 1, No 36 (2021). P. 4-13 Doi: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v1i36.227604> URL: <http://fkd.org.ua/article/view/227604> (Web of Science)

24. Sodoma R., Dubynetska P., Kupchak M., Lesyk L., Podzizei O., Zhuk M. (2021) Financial decentralization of territorial communities in the context of the implementation of international experience. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. Vol 6, No 41 (2021), p.100-111. <https://fkd.ubs.edu.ua/index.php/fkd/article/view/3554> (Web of Science)

25. Sodoma R., Hrytsyna O., Yakubiv V., Pavlikha N., Shmatkovska T., Tymbaliuk I., Marcus O., Brodska I. (2019) Development of electronic banking: A case study of Ukraine. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*. Entrepreneurship and Sustainability Center, 2019. vol. 7, issue 1, pp 219-232. Doi:10.9770/jesi.2019.7.1(17) URL:https://jssidoi.org/jesi/uploads/issues/Entrepreneurship_and_Sustainability_Issues_Vol7_No1_print.pdf (Scopus, Web of Science)

26. Sodoma R.I., Kohut M.V., Kordonska A.I., Marutiak G.S. The influence of information technologies on the development of marketing logistics. *Вісник ЛНАУ. Економіка АПК, Львів-2021* с. 166-171, №28 (Copernicus)

27. Sodoma, R., Shmatkovska, T., Dziamulych, M., Vavdiuk, N., Kutsai, N., & Polishchuk, V. (2021). Economic efficiency of the land resource management and agricultural land-use by agricultural producers . *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, 43(4), 524–535. <https://ejournals.vdu.lt/index.php/mtsrbid/article/view/2326> (Web of Science)

28. Ruslana Sodoma, Dmytro Kobylkin, Tetiana Shmatkovska, Ihor Pavuk (2024) Management of infrastructure development projects of Ukraine and rural

areas. *Scientific Papers Series “Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development”* Volume 24, Issue 3/2024 p. 821-832

29. Syniavska L., Grytsyna O., Cherevko H., Sholudko O., Sodoma R. (2020) Direct Taxation of Agricultural Enterprises. *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)*, Volume-8 Issue-5, January 2020, Volume-9 Issue-2, July 2020. p. 303-307. URL: <https://www.ijrte.org/download/volume-9-issue-2/> DOI:10.35940/ijrte.B3373.079220

30. Yakubiv V., Sodoma R., Shmatkovska T., Dziamulych M., Brodska I. (2020) Digitalization of Payment Systems in Ukraine. *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)*, Volume-8 Issue-5, January 2020, p.4590-4596 URL: <https://www.ijrte.org/wp-content/uploads/papers/v8i5/E6814018520.pdf>

31. Yanyshyn Ya., Sodoma R., Markiv G., Lipych L., Shmatkovska T., Shidnytzka G. (2020). Economic efficiency of the nuts complex business in the agriculture of Ukraine. *Scientific Papers Series “Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development”* Volume 20, Issue 2/2020. p. 531-536. http://managementjournal.usamv.ro/pdf/vol.20_2/volume_20_2_2020.pdf (Web of Science)

Закони і законодавчі акти:

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

2. Податковий кодекс України від 03 лютого 2013 р. № 2755-17. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

3. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999р. №679-XIV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>

4. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000р. №212-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

5. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23 лютого 2006р. №3480-IV // Податки та бухгалтерський облік. – 2006. – № 35-36 (906-907). – С.5-27. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>

6. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.1996р. №448/96-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр>

7. Указ Президента України «Про грошову реформу в Україні» // Вісник НБУ. – 1996. – №5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/762/96>

8. Закон України „Про національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів” від 10.12.1997р. №710/97-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710/97-вр>

9. Положення про функціонування фондових бірж. Затв. рішенням НКЦПФР від 22.11.2012 р. № 1688 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2082-12>

Інформаційні ресурси:

–Мережа INTERNET;

–Бібліотека ЛДУ БЖД: м. Львів, вул. Клепарівська, 35;

–Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України: вул. Стефаника, 2; тел. 74-43-72

–Віртуальний університет ЛДУ БЖД [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://virt.ldubgd.edu.ua/>

Електронні ресурси:

1. <http://bank.gov.ua>
2. <http://libfree.com>
3. <http://aub.org.ua>
4. <http://www.minfin.gov.ua>
5. <http://finance-library.com.ua>
7. <https://zakon.rada.gov.ua>